СТАНОВИЩЕ

от проф.д-р Емилия Любомирова Василева за заемане на академичната длъжност **"Професор"** от **доц.д-р Невена Славева Филипова** по професионалното направление: Педагогика (История на педагогиката) за нуждите на ЮЗУ "Неофит Рилски"- Благоевград

В конкурса за заемане на академичната длъжност "Професор", доц.д-р Невена Филипова е единствен кандидат. Участва с 36 научни публикации, от които 2 монографии, 4 студии и 27 статии, 5 учебници.

Актуалност и научна стойност на публикациите: Цялостното научно творчество на доц.д-р Невена Филипова очертава представителна смислова цялостност от историко-педагогически анализи, очертаващи предимно духовно-нравственото израстване на българина и укрепване на неговото национално самосъзнание в ясно определени времеви отрязъци.

Двете монографии "Нравствено-възпитателни идеи в българското училище преди и след освобождението (1978 г.)" и "Моралът на българина в обществено-педагогическото пространство (средата на XVIII – началото на XX век)" осветляват значима историческа реалност, свързана с промените в моралния облик на българина в един по-широк социален контекст и показват висока степен на научна зрялост на авторката, която умело анализира интересни факти и закономерности. Опирайки се на надеждни източници, доц.д-р Невена Филипова разглежда основните предпоставки за нравственото съзряване и неговата многоплановост в условията на динамични обществени промени в България. Добре са маркирани спецификите на българското Възраждане и неговите проекции върху обществената и културна активност на българския интелектуален елит, просветната църковната дейност и обновяващата се образователна политика. Добре е разкрита и следосвобожденската обществена промяна, свързана с налагащата се трансформация в нагласите, потребностите и възможностите за дълбока промяна в битието на българската нация, устояла във времето на робство и извоювала своето право да определи своята национална идентичност. Изключително прецизно са представени общият стремеж към постигане на духовен интегритет с общоевропейските ценности и моралната сила на предшествениците ни, едновременно с това да запазят своята самобитност и национално самосъзнание, противопоставяйки се на някои натрапчиви чужди

идеологически инвазии. Проследен е процесът на осъвременяване на българското училище чрез усилията му за постигане на стабилна европейска ценностна ориентация. Едновременно с това е разкрита логиката на динамичното единение и противопоставяне между "родно и чуждо"; "национално и общочовешко".

В хода на авторовите си разсъждения доц.д-р Невена Филипова се дистанцира категорично от всякакви преднамерени идеологически уклони, неглижиращи основни фактори, подпомогнали духовното и нравственото стабилизиране на българския народ. Аргументирано и обосновано в този план тя поставя важен акцент на изключителната и градивна роля на Българската православна Църква, дискредитирана и манипулирана в един друг период от общественото ни развитие.

Като фундаментално постижение в научното творчество на кандидатката може да се разгледа усилието й да преодолее чисто констативния изследователски подход в систематизирането на резултати от проучването, а да потърси тяхната актуалност и приложимост в съвременния социален и образователен контекст. Като продължение на тази сензитивност към проблематиката са някои от статиите и студиите, насочени към изследване на нравственото израстване на учениците и преодоляването на редица нравствени дефицити. Така доц.д-р Невена Филипова постига търсените в такъв род изследвания баланс между история и съвременност и педагогическо остойностяване на тяхното диалектическо взаимодействие, ориентирано към нови ценностни измерения, адекватни за времето, в което живеем.

В хода на професионалните си търсения доц.д-р Невена Филипова разширява кръга на научните си интереси, но не самоцелно а в един периметър, подвластен на непреходните идеи на хуманистичното направление в съвременната приложна педагогика: гражданското образование; интерактивните методи на обучение; религиозното образование; нравственото възпитание; превенция на асоциалното поведение на учениците; личностно-ориентирания образователен подход; подготовката на студентите-бъдещи учители.

Доц.д-р Невена Филипова е автор на учебници, подпомагащи подготовката на студентите по учебната дисциплина"История на педагогиката". Активно разработва научни проекти, участва в научно-практически конференции. Търсена е като авторитетен рецензент и консултант.

Основни приноси:

Приемам изцяло описаните от кандидатката научни приноси, които обобщено могат да се формулират по следния начин:

1. Направено е пространно и многопластово историко-педагогическо изследване върху процесите на нравствено осъзнаване и стабилизиране на българския народ в рамките на два твърде динамични исторически периода от нашето минало;
2. В контекста на обществено-политическите и педагогическите реалности отчетливо са маркирани и обективно са анализирани взаимодействията на основните фактори за нравственото формиране на българина.
3. Разкрити са възгледите и просветната дейност на изтъкнати просветни дейци, допринесли за духовно-нравственото възраждане на народа ни и укрепване на националното ни самосъзнание;
4. Сполучливо са потърсени проекциите на проучените непреходни педагогически възгледи върху актуалния социален и образователен контекст.

Заключение: Направеният анализ върху цялостното творчество и споделените безспорни научни приноси, ми дават основание да препоръчам на уважаемите членове на научното Жури да оформи предложение за придобиването от доц.д-р Невена Славева Филипова на академичната длъжност "Професор" по професионалното направление Педагогика (История на педагогиката) за нуждите на ЮЗУ "Неофит Рилски".

2.08.2012 г. **Рецензент:** проф.д-р Емилия Василева